Bayer. Staatsbiv
Wü zbur
Standbu
661

ipso poenitamur. eim dulgerum eius
lacrimis postulemus: Nonenim qui
homo dr siccommabitur. neq; sicut
filius hominis adiracundiam inflam
nabitur. Et ideohumiliemusilli ani
mi[illegible] niliatis
[illegible] dno ut
[illegible] nos
[illegible] marha
[illegible] nur
[illegible] rum
nrorum. q[illegible] ipsum.
et adorauer[illegible] oscelere
quo dansu[illegible] apiam.
et inconfus[illegible] Nosaut
alterum dm nescimus preter ipsum. ex
pectemus humiles consolationem eius.
et exurget sanguinem nrm de afflic
tionibus inimicorum nrorum. et humili
abit omnes gentes quecum q; insur
gunt contranos. et faciat illas sine ho
nore dnsds nr. Et nunc frs q̄m uos qui
estis pbri in populo di. exquibus pendet
animaillorum. Uloquium nros corda eri
gite. ut memores sint quia temptatus sit
pr̄es nr̄i ut probarentur siuere colerent
dm suum. Memores ee debent quomo
do pater nr̄ abraham temptatus est. et
per multas tribulationes probatus di
uicus effectus est. Sic ysaac. sic iacob.
sic moyses. omes qui placuerunt do
per multas tribulationes fideles transier
runt aut qui temptationes non susceper
cum timore dni et patientia sua. et im
properium murmurationis suae contra
dnm protulerunt exterminatus sunt. ab

dum renuntiemus bis nichil aliud
fiat nisi oratio prome ad dnm dm nrm.
Et dixit ad eam ozias princeps iude.
Uade in pace. et dns sit tecum in ultione
inimicorum nrorum. Et reuertentes
abierunt. Quibus abscedentibus iudith
ingressa est oratorium suum. et induens
se cilicio. posuit cinerem super caput
suum. et prosternens se dno. clamauit
simeon. qui dedisti ulci gladium in defen
sionem alienarum. qui motas eas
exterierunt in coniugium. et
denudauerunt femur uirginis in con
fusionem. et dedisti mulieres illorum
in predam. et filias eorum in captiuitate.
et omnem predam in diuisionem ser
uis quos elauerunt. et dum tanum.
subueni que sola tu dne dus meus mihi
uidue. Tu enim fecisti priora. et ill
post illa cogitasti. Et hoc factum est
quod ipse uoluisti. Omnis enim uie
tuae parate sunt. et tua iudicia in
ipsa tua posuisti. Et ecce castra
assyriorum nunc. sicut nunc castra
aegyptiorum uidere dignatus es.
quando post seruos suos armati cur
rebant. Confidentes in quadrigis
et in aequitatu suo. et in multitudine
bellatorum. sed aspexisti super castra
eorum. et tenebre fatigauerunt eos.
Tenuit pedes eorum abyssus. et aquae
operuerunt eos. Sic fiant et isti dne
qui confidunt in multitudine sua. et
in curribus suis. et in contis. et insa
gittis suis. et in lanceis suis gloriant.
et non scitum quia tu ipse es dns qui

Judith 8,8 – 9,10.

Bayer. Staatsbibliothek
Würzburg
Standbuch
661

dñm ualde · nec erat
ea uerbum malum. Haec itaq; cum qu
dixisset ad eum omnia quae promisit sec quod ei fu
acto quinto die traderet ciuitatem missi
ad presbiteros chabri et charmin · et
uenerunt ad illam et dixerunt his. Quod
est hoc uerbum in quo confisi estis
ut tradat ciuitatem assiriis · Statuta quinq
dies nouetis uobis adiutorium · et qui
etsi uos · quare temptauis dñm · Non est
iste sermo qui misericordiam prouocet
sed potius qui iram excitet · et furorem
accendat. Posuistis uos tempus miseri
cordie dñi · et arbitramini diem con
stituistis ei. Sed quia patiens dñs in hoc
ipso poenitentiam uobis indulgentiam eius
lacrimis postulemus. Non enim quasi
homo dñs sic comminabitur · neq; sicut
filius hominis adhirascendum infla
mabitur. Et ideo humiliemus illi ani
mas nostras
seruientes
sed uolum
misericordi
etiam dem
nostrorum q
et adorauer
quo datus
et in confus
Nos autem
alterum dñm nostrum · praeter ipsum · ex
pectemus humiles consolationem eius ·
et exquiret sanguinem nrm de afflic
tionibus inimicorum nrorum · et humili
abit omnes gentes quecumq; insur
gunt contra nos · et faciat illas sine ho
nore dñs dñs nr. Et nunc fratres quos qui
estis pbri in populo dei ex quibus pendet
anima illorum · et in quorum in corda eri
gite · ut memores sint quia temptatus sit
pater nr ut probaretur fuit ne colens
dñm suum. Memores esse debent quomo
do pater nr abraham temptatus est · et
per multas tribulationes probatus di
lectus effectus est. Sic ysaac · sic iacob ·
sic moyses · omnes qui placuerunt do
per multas tribulationes fideles transierunt.
Illi autem qui temptationes non susceperunt
cum timore dñi et patientia sua · et in
properium murmurationis suae contra
dñm protulerunt exterminatum sunt ab

dñm quasi seruum quicorripiunt a domino de
tentem non ad perdutionem nram ceteris esse
credamus. Et dixerunt illi pbri · Omnia
quae locutus es uera sunt · et non est in ser
monibus tuis ullam reprehensio. Nunc
ergo ora pro nobis quia mulier sancta es
mens dñm. Et dixit illis iudith. Sicut
quod loqui potui dei cognoscitis. Ita
quod facere disposui probate si recte
est et orate ut firmum faciat consiliu
meum ds. Stabitis uos ad portam nocte
ista · et ego exeam cum ancilla et orate
ut sicut dixi sus in diebus quinq; respiciat
dñs populum suum israhel. Vos autem nolo
ut scrutemini actum meum · et usq;
dum renuntiem uobis nichil aliud
fiat nisi oratio prome ad dñm dñm nrm.
Et dixit ad eam ozias princeps iudee ·
Vade in pace · et dñs sit tecum in ultionem
inimicorum nrorum. Et reuersi sunt
abierunt. Quibus abscedentibus iudith
ingressa est oratorium suum · et induens
se cilicio · posuit cinerem super caput
suum · et prostrata est dñs · clamauit
simeon qui dedit saulli gladium in defen
sionem · ad mercenarium eius qui
exterminauerunt incontinentia · et
denudauerunt femur uirginis in con
fusionem · et dedisti mulieres illorum
in predam · et filias eorum in captiuitate ·
et omnem predam in diuisionem ser uis
tuis qui zelauerunt zelum tuum ·
subueni que sotte dñe ds meus mihi
uidue. Tu enim fecisti priora · et illa
post illa cogitasti. Et hoc factum est
quod ipse uoluisti. Omnia enim uiae
tuae parate sunt · et tua iudicia in pro
uidentia tua posuisti. Respice castra
assyriorum nunc · sicut nunc castra
aegyptiorum uidere dignatus es ·
quando post seruos suos armati cur
rebant · Confidentes in quadrigis
et in aequitatibus suis · et in multitudine
bellatorum · sed aspexisti super castra
eorum · et tenebre fatigauerunt eos
Tenuit pedes eorum abyssus · et aquae
operuerunt eos · Sic fiant et tibi dñe
qui confidunt in multitudine sua · et
in curribus suis · et in contis · et in sa
gittis suis · et in lancea sua gloriant ·
et dñs est qui atterit bella dñs nr ipse

Stadtarchiv Würzburg, Standbuch 661 (Umschlag)

Schmuck des Stadtwappens
um 1670

(Originalgröße)

Judith 8,8 - 9,10